

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 3078
Αριθμ. Πρωτ. Αίτησ. Κατ. Εγγράφων: 825
Ημερομ. Κατάθεσης: 4/2/2025

Αθήνα, 04.02.2025

Ερώτηση και Αίτηση Κατάθεσης Εγγράφων
προς τον Υπουργό Υποδομών & Μεταφορών

Θέμα: «Συνεχίζει το Υπουργείο Υποδομών & Μεταφορών να εξαιρεί την Hellenic Train από την εφαρμογή ευρωπαϊκών Κανονισμών για τα δικαιώματα των επιβατών;»

Κάθε άλλο παρά ποιοτικές θα μπορούσε κάποιος να χαρακτηρίσει τις υπηρεσίες που παρέχει η Hellenic Train, η ιδιωτική εταιρία που κατέχει το μονοπώλιο των σιδηροδρομικών επιβατικών μεταφορών στη χώρα μας. Οι διαμαρτυρίες και τα παράπονα για τη λειτουργία της είναι καθημερινό φαινόμενο, με τους επιβάτες να ταλαιπωρούνται από τις συχνές καθυστερήσεις - ακόμα και ακυρώσεις - δρομολογίων, ενώ σε πολλά τμήματα της γραμμής δρομολογούνται λεωφορεία αντί για τρένα.

Από την πλευρά της, η εταιρία πάντα 'δείχνει με το δάχτυλο' τον ΟΣΕ, δηλαδή το κράτος, για τις ελλείψεις υποδομής που δήθεν φταίνε για τα λιγοστά της δρομολόγια και τις καθυστερήσεις, ενώ το μόνο της μέλημα είναι η πολυετής κρατική επιχορήγηση που λαμβάνει για τις άγονες γραμμές. Η τελευταία συμφωνία που υπεγράφη το 2022 μεταξύ της Hellenic Train και του Υπουργείου Υποδομών & Μεταφορών (ΥΠΟΜΕ) έχει διάρκεια 15 χρόνια, πρωτοφανές διάστημα στην Ευρωπαϊκή Ένωση για μη κρατική σιδηροδρομική εταιρία. Παράλληλα, είναι χαρακτηριστικό ότι το διάστημα μεταξύ του σχετικού Μνημονίου Συνεργασίας και της τελικής σύμβασης απαλείφθηκαν υποχρεώσεις για επενδύσεις 600 εκ. ευρώ της εταιρίας, με αντάλλαγμα την μη υποχρέωση του δημοσίου να ολοκληρώσει τα έργα για τα συστήματα ασφαλείας.

Μέσα σ' αυτή την κατάσταση, οι επιβάτες έχουν να αντιμετωπίσουν ακόμα ένα πρόβλημα: ότι στερούνται βασικών δικαιωμάτων που τους εξασφαλίζει η ευρωπαϊκή νομοθεσία, αφού το ΥΠΟΜΕ, με απόφαση του Υφυπουργού Υποδομών & Μεταφορών την 27^η Δεκεμβρίου 2019, ενέκρινε εξαιρέσεις στη σιδηροδρομική εταιρία, έως και το Δεκέμβριο του 2024, από τις πολύ σοβαρές υποχρεώσεις που θεσπίζει ο Κανονισμός 1371/2007 για τα δικαιώματα των επιβατών.

Ειδικότερα, η Hellenic Train εξαιρείται από τα εξής:

- την υποχρέωση να διαθέτει συστήματα ταξιδιωτικών πληροφοριών και κρατήσεων (Άρθρο 10)
- την υποχρέωση καταβολής εντός 15 ημερών προκαταβολής του ποσού που απαιτείται για την κάλυψη άμεσων οικονομικών αναγκών, σε περίπτωση θανάτου ή τραυματισμού επιβάτη (Άρθρο 13)
- την ευθύνη για καθυστερήσεις, απώλειες ανταπόκρισης και ακυρώσεις (Άρθρο 15)
- την υποχρέωση επιστροφής χρημάτων και επαναδρομολόγησης (Άρθρο 16)
- την υποχρέωση αποζημίωσης κομίστρου (Άρθρο 17)
- την υποχρέωση παροχής γευμάτων και καταλύματος, σε περίπτωση καθυστέρησης μεγαλύτερης των 60 λεπτών (Άρθρο 18, παρ. 2^α, 2β, 4)
- την υποχρέωση για τη δημοσίευση ετήσιας Έκθεσης Επιδόσεων, όσον αφορά στα πρότυπα ποιότητας υπηρεσιών (Άρθρο 28, παρ. 2).

Η εξαίρεση του 2019 ήταν η 3^η που χορηγείται στη Hellenic Train (τότε ΤΡΑΙΝΟΣΕ), με τις δύο προηγούμενες να έχουν δοθεί το 2009 και το 2014 αντίστοιχα, και πάλι για 5 χρόνια. Είναι γεγονός ότι το δικαίωμα αυτό παρέχεται από τον ίδιο τον Κανονισμό στα κράτη μέλη και εκτός από την Ελλάδα έχουν κάνει κι άλλες χώρες χρήση του εν λόγω δικαιώματος. Παρ' όλα αυτά, η ΕΕ επισημαίνει ότι *«οι εθνικές εξαιρέσεις θα πρέπει να καταργηθούν σταδιακά, ώστε να διασφαλιστεί η απαραίτητη ασφάλεια δικαίου και η απαραίτητη συνέχεια»* και ότι η εκάστοτε εξαίρεση πρέπει να δίδεται *«μόνο για περιορισμένο χρονικό διάστημα»*.

Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι οι ιταλικοί σιδηρόδρομοι εφαρμόζουν τον Κανονισμό στο ακέραιο στην Ιταλία και μόνο για την περίπτωση της Hellenic Train κάνουν χρήση του δικαιώματος της εξαίρεσης.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα όπου οι επιβάτες δεν μπόρεσαν να διεκδικήσουν την αποζημίωση που θα δικαιούνταν, αν δεν υπήρχε η εξαίρεση, ήταν η ταλαιπωρία περίπου 700 επιβαίνοντων σε πέντε αμαξοστοιχίες της ΤΡΑΙΝΟΣΕ κατά την κακοκαιρία Ελπίς. Ο τότε Υπουργός, Κ. Καραμανλής, έσπευσε να ανακοινώσει αποζημίωση 1.000 ευρώ ανά επιβάτη, ενώ με βάση τα σχετικά Άρθρα του Κανονισμού, τα οποία δεν ισχύουν στην Ελλάδα λόγω της παραπάνω εξαίρεσης, ο καθένας από τους 11 τραυματίες της αμαξοστοιχίας με την οποία συγκρούστηκε η εκχιονιστική μηχανή που ερχόταν για βοήθεια, θα λάμβανε τουλάχιστον 21.000 ευρώ ως προκαταβολή αποζημίωσης μέσα σε 15 μέρες.

Σε κάθε περίπτωση, το διάστημα των 5 ετών, για το οποίο ίσχυε η τελευταία εξαίρεση της Hellenic Train από συγκεκριμένες υποχρεώσεις του Κανονισμού 1371/2007 για τα δικαιώματα των επιβατών, έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2024. Δεν γνωρίζουμε τι έπραξε το αρμόδιο Υπουργείο, θεωρούμε όμως ότι δεν είναι δυνατόν εν έτη 2025, 15 χρόνια από την 1^η εξαίρεση, να εγκρίνονται ακόμα εξαιρέσεις, οι οποίες αφενός στερούν το επιβατικό κοινό από βασικά του δικαιώματα, αφετέρου δεν δίνουν κάποιο κίνητρο στη σιδηροδρομική εταιρία για βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Άλλωστε, ο κ. Καραμανλής μας απάντησε το 2022 σε σχετική κοινοβουλευτική ερώτηση ότι *«πρόθεσή μας αποτελεί η κατάργηση των εξαιρέσεων που έχουν θεσπιστεί μέχρι σήμερα, ανεξαρτήτως του χρόνου που ισχύουν»*.

Σε ό,τι αφορά τη διαδικασία χορήγησης εξαίρεσης, το Άρθρο 2 του Κανονισμού 1371/2007 αναφέρει ότι τα κράτη μέλη πρέπει να ενημερώνουν την Επιτροπή, εκθέτοντας τους λόγους για τη χορήγηση των εν λόγω εξαιρέσεων, όπως επίσης και τα μέτρα που έχουν ληφθεί ή προβλέπεται να ληφθούν για τη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις βάσει του Κανονισμού, όταν λήξουν οι σχετικές εξαιρέσεις.

Με βάση τα παραπάνω, ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός:

1. **Ενέκρινε το Υπουργείο Υποδομών & Μεταφορών την 4^η κατά σειρά εξαίρεση στη Hellenic Train από συγκεκριμένα Άρθρα του Κανονισμού 1371/2007 για τα δικαιώματα των επιβατών ή προχώρησε στη μη ανανέωση της εν λόγω εξαίρεσης;**
2. **Σε περίπτωση που δόθηκε εκ νέου εξαίρεση στη σιδηροδρομική εταιρία, έχει ακολουθηθεί η νόμιμη διαδικασία, η οποία προβλέπει ενημέρωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής από το Υπουργείο, σε σχέση με τους λόγους που ζητείται η εξαίρεση, πριν σταλεί η σχετική επιστολή στη Hellenic Train;**

Αν έχει εγκριθεί εξαίρεση, ζητείται επίσης το έγγραφο του Υπουργείου Υποδομών & Μεταφορών, με το οποίο ενημερώνει την ΕΕ για τους λόγους που ζητείται η εξαίρεση της Hellenic Train από τον Κανονισμό 1371/2007 και η αντίστοιχη απάντηση της ΕΕ.

Οι ερωτώντες Βουλευτές,
Πέρκα Θεοπίστη (Πέτη)

Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία)
Ζεϊμπέκ Χουσεϊν
Ηλιόπουλος Αθανάσιος (Νάσος)
Τζανακόπουλος Δημήτριος
Τζούφη Μερόπη
Τσακαλώτος Ευκλείδης
Φερχάτ Οζγκιούρ